

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dissertatio Philologica Qua Al Tehî Tsadik Harbeh Ve-'al Tirsha' Harbeh Sive Nimium Iustitiae Et Improbitalis Salomonis, Coheleth. VII. 16. 17. ...

**Clauswitz, Benedikt Gottlieb
Keyselitz, Gottlieb**

Lipsiae, 1721

VD18 11528834

§. VII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130295](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130295)

hoc autem, quando sermonem ad illum, a quo hoc vel illud omitti cupimus, vel prohibendo, vel distadendo, vel deprecando dirigimus, prout vel superiorem, vel parem, vel inferiorem invenimus. Fit etiam quando per modum voti de nobis ipsis Num. XI. 17. vel de persona tertia Jer. IX. 22. Deut. XXXIII. v. 6. quid fieri nolimus declaramus, ut alias notiones vel inusitatas vel incertas prætermittamus. In toto enim Coheleth, quoties hæc particula occurrit Cap. V. 1. 3. VII. 9. 10. VIII. 3. X. 20. XI. 6. perpetuo interdicens notionem recipit, quæ & nostro loco satis accomodata est, cum Salomo doctoris instar regulas virtutis præscribendo animum a re fugienda malo annexo avocet.

§. VI.

Sequitur vox תרי quæ derivata ab תרה, quoties est tertii adjecti notat, de *exes* prædicati ad subjectum aliquid enunciat. Hanc vero vel consummatam de subjecto prædicat, atque ita responderet Græcorum *ἐναι*: vel inchoandam & consummandam, quo sensu idem quod Græcorum *γινεσθαι* significat exempla vide apud Coccejum in Lexico (c) vel perpetuo duraturam, ut patet ex loco Gen. XXVII, 33. Quæ si ad nostrum locum referantur, sensus vocis is est, ut Salomo statum illum, quo quis est צדיק הרכור respectu tyronis sui ita aversetur, ut hic si illum plane non induerit, neque jam induat, si vero jam quodammodo in hunc statum devenerit, eum non continet.

§. VII.

Quod vox צדיק accurate ad notionem צדק accedat, ita ut viam notet cujus superficies æquabilis atque adeo pedibus tuta sit ex Psalm. XXIII, 2. nondum satis probasse videtur Gussétius (d), id tamen certum est quod justum notet, h. e. in genere illum, qui a culpa legis

(c) p. 178.

(d) in Comment. Hebr. lingue.

legis violatæ immunis est. Atque ita designare poterat vox צריק hominem integrum vitam exacte ad legem Dei componentem. Quæ vero naturæ perfectio cum per labem originalem amissa sit, vox צריק illum jam notat, qui quantum in se est, & ex viribus gratiæ in hac fragilitate fieri potest, nihil quod legi repugnet, cum animi proposito committit. Ut fere in N. T. vox *δικαιος* sumi consuevit Matth. I, 19. 1. Tim. I, 9. In qua tamen notione præsupponitur necessario ea, qua צריק illum notat, qui a reatu immunis est, ideo quoniam non imputatur illi transgressio. Post hanc generalem notionem scripturis usitatissimam illum quoque notat, qui respectu officiorum ad alios pertinentium vitam ad legem Dei componit, cujus generis esse videtur locus Ps. XI, 5. Cumque fieri hoc possit vel id quod necessario alteri debemus, vel quod humanitas postulat præstando, specialiores significatus vocem צריק recipere posse, mirandum non est. Hujus generis est etiam notio illa, qua aliquis, quoad factum aliquod particulare a culpa legis violatæ liber pronunciat, ut patet ex Proverb. XVII, 15. XVIII, 5. 17. XXIV, 24. Eccl. V, 23. Sic verbum צריק Jobi IX, 15. 20 adhibetur. Quod si nunc ad usum hujus vocis in Coheleth attendas, certum est in notione latissima eam sæpe occurrere Cap. VIII, 14. IX, 1. 2. Quamvis etiam in specialiori accipi, qua innocentem notat, qui quantum ad factum aliquod particulare, legis violatæ reus non est, probet locus Cap. III, 17. & in voce cognata צרק Cap. III, 16. V, 7. Observare quoque liceat vocem צריק obviam nobis factam non esse in facris, ut præcisè clementem & beneficium notet, quamvis Rabbini frequentissimi usus sit per צרקותא elemosynam designare, nisi talis sit locus Prov. XXI, 21. et si loca extent ubi צריק prædicata tribuantur, quæ benignitatem animi in eo supponant. Prov. X, 21. XII, 10. Insuper quoque nobis inventus non est locus, ubi abso-

lute posita vox צריק superiorem pœnas in delinquentes secundum mensuram operis statuentem indicet. Multo minus in toto Codice vocem צריק eo significato reperire licuit, ut justum sua vel aliorum opinione talem, licet vera justitia destitutum, designet.

§. VII.

Verbum רכרו quod in Kal multum & magnum esse significat, in Hiphil multiplicare notat, a quo infinitivus רכרו derivatus adjectivi nominis significatum induit: substantiis tributum vel partes plures totius, vel plura speciei individua notat. Coh. II, 7. IX, 18. V, 6. VI, 12. XII, 9. Accidentibus vero additum gradus eorum auget Coh. V, 16. Recipit vero etiam notionem adverbii qua vel repetitionem actionis & passionis, vel intensionem ejus notat, ut Coh. V, 11. 19. & in hunc potissimum sensum in nostro loco vox רכרו abire videtur. Id vero non videtur hic prætermittendum, quod vox רכרו per se non tam notet multum quod est in vitio, vel nimium, sed quod hic significatus ex re ipsa petendus sit, & tum obtineat, quando qualitas & actus ultra gradus illos quibus perfectio ejus mensuratur, extenditur.

§. IX.

חכמא verbum est quod sapere & sapientem esse notat, h. e. habitu intellectus pollere, quo quis id quod a cognitione vulgari remotum est, ex principiis suis cognoscit, non sine voluntate faciendi, atque ita de rerum artificialium, 1. Chron. XXII, 15. naturalium & moralium cognitione perfectiore adhibetur. Inprimis vero apud Salomonem hic est vocis significatus, ut illum notet, qui rerum relationes, quas ad bonum hominis & malum habent, ex suis principiis, itemque modos tutissimos bonum assequendi malumque evitandi novit cum voluntate sincere ita agendi. Et hæc quidem prudentiam simul continent & pietatem supponunt. Is vero est hujus vocis usus,